

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Görüşleri ve Okul Deneyiminin İlk Gününde Hissettikleri Duygular

Cüneyt ÇAPRAZ (*)
Osman SAMANCI (**)

Öz: Okul deneyimi, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğinde uygulama yapabilmeleri için önemli bir fırsattır. Bu sayede öğretmen adayları öğretmenlik mesleği hakkında duygu düşünce ve fikirler edinmektedirler. Bu araştırmanın amacı, lisans eğitimine devam eden Eğitim Fakültesi öğrencilerinin okul deneyiminde öğretmenlik mesleğine yönelik ilk hissettiklerini ve düşüncelerini belirlemektir. Araştırmanın örneklemini Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören 36, 3. sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışmanın verileri nitel araştırma yöntemi ile toplanmıştır. Toplanan verilerin analizi nitel veri analizi yaklaşımından içerik analizi ile yapılmıştır. Yapılan değerlendirme sonucunda öğretmen adayları öğretmenlik mesleğinin çocuk sevgisi, meslek sevgisi, sabır gerektiren ve emek isteyen bir meslek olduğunu belirtmişlerdir. Bunun yanında öğretmen adaylarının ilkökul deneyiminde heyecan, hayal kırıklığı, tedirginlik hissettikleri ve uygulama sayesinde özgüvenlerinin arttığı yönünde görüşlere sahip oldukları bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Öğretmenlik mesleği, öğretmen adayları, okul deneyimi

The Attitudes of Trainee Primary School Teachers Towards Their Profession and the Feelings that They Have on the First Practice Day at School

Abstract: School experience is an important opportunity for teachers to practice teaching. In this way, trainee teachers acquire feelings, thoughts and ideas on teaching profession. The purpose of this research is to determine the first ideas and thoughts of undergraduate students who are majoring in teaching. This research includes the samples of 36 third grade students who are majoring in primary school teaching at Kazım Karabekir Faculty of Education. The data was collected by means of a qualitative research method. Analysis of the collected data was made with content analysis from qualitative data, analysis approach. As a result of the evaluation, trainee teachers stated that the teaching is a profession which requires love for children and profession, patience, effort and challenge. In addition, it has been found that trainee teachers have the feelings of excitement, disappointment frustration and anxiety on their first practice day; however, by means of teacher training, they indicate that they have more self-confidence.

Keywords: Teaching profession, candidate teachers, school experience

*) Doktora öğrencisi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
(e-posta: cuneytcapraz07@hotmail.com)

**) Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi
(e-posta: osamanci@atauni.edu.tr)

Giriş

Bir toplumda öncelikle eğitim ve öğretiminden sorumlu olan kişiler öğretmenlerdir. Öğretmenlerin toplumda saygın bir yeri vardır. Öğretmen, resmi ya da özel bir eğitim kurumunda öğrencilerin öğrenme yaşantılarına kılavuzluk etmek ve yön vermek amacıyla görevlendirilmiş kişidir (Öncül, 2000). Öğretmenlik diğer birçok meslek gibi bir meslek dalıdır. Ancak öğretmenlik, niteliği gereği diğer mesleklerden oldukça farklıdır. Öğretmenlik mesleği; alana yönelik bilgi ve becerilerinin yanında, tutum ve düzenli alışkanlıklar gerektiren bir meslektir. Bu nedenle öğretmen adaylarının, meslekle ilgili değer ve tutum kazanmaları da, en az bilgi ve beceri kadar önemlidir (Çeliköz ve Çetin, 2004).

Türkiye’de son yıllarda eğitim sistemiyle ilgili en önemli sorunlardan biri de, öğretmen yetiştirme ve yetiştirilen öğretmenlerin niteliğinin ile ilgilidir. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin yeterliklere ne kadar sahip oldukları ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları nitelikli öğretmenlerin yetiştirilmesinde önemli bir yer tutmaktadır (Çapri ve Çelikkaleli, 2008). Rol model olan öğretmenlerin okullardaki tutumları hem öğrencilerin hem de öğretmen adaylarının tutum ve davranışlarını da etkilemektedir.

Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini seçmelerinde etkili olan faktörlere yönelik araştırma sonuçları incelendiğinde (Semerci, 1999; Erdem ve Şimşek, 2000; Özbek, 2007) öğretmenlik mesleğinin genel anlamda kutsal, saygın, toplum kalkınmasında etkili bir meslek olarak görülmesine karşın aynı zamanda sorumluluk ve fedakârlık gerektiren bir meslek olarakta görüldüğü anlaşılmaktadır (Özbek, Kahyaoğlu ve Özgen, 2007).

Öğretmen adaylarının mesleğe yönelik düşüncelerinin ve hislerinin oluşmasında önemli etkenlerden birisi de okul deneyimleri ve okullarda yapılan uygulama çalışmalarıdır. Öğretmen adayları, öğretmenlik uygulaması dersinde öğretmenlik bilgi ve becerilerini geliştirmenin yanında mesleğin inceliklerini öğrenmekte ve deneyim edinme olanağı bulmaktadırlar (Bektaş ve Ayvaz, 2012; Kılıç, 2004). Uygulama çalışmaları süresince öğretmen adaylarının beklentileri, aynı doğrultuda ve tutarlı ise beklenen davranış gerçekleşmekte ve okul uygulama çalışmalarından istenen sonuçlar elde edilmektedir. Eğer öğretmen adaylarının, öğretmenlik uygulaması çalışmaları beklentilerini karşılamıyorsa ya da yetersiz kalıyorsa, beklenen davranış daha düşük düzeyde gerçekleşmekte ve öğretmenlik uygulaması çalışmalarından istenen verim elde edilememektedir (Bektaş ve Ayvaz, 2012). Okul uygulaması öğretmen adaylarının profesyonel öğretmenlik hayatlarında öğretmenlik mesleğini sevmelerine ya da mesleğe yönelik olumsuz düşünceler içerisinde olmalarına neden olabilmektedir.

Sabır, özveri ve sürekli çalışma gerektiren öğretmenlik mesleğinde başarılı olabilmek için bu mesleği severek ve isteyerek yapmak çok önemlidir (Aşkar ve Erden, 1987). Ancak yapılan bazı araştırmalarda öğretmenlik mesleğine verilen değer giderek azalmakta; öğretmenler arasında mesleğe, çalışma ve yaşam koşullarına ilişkin yakınmalar, huzursuzluklar yaygınlaşmakta; öğretmenlik gençler için çekiciliğini yitirmekte ve en son tercih edilen bir meslek haline geldiği ifade edilmektedir (Akyüz, 1993). Öğretmenlik

birçok nitelik gerektiren bir meslektir. Bireyin kişisel özelliklerini ve akademik başarılarını artırıcı öğretmen davranışı öğretmenlik mesleğinin önemli niteliklerindedir.

Öğretmenlerin kişilik özelliklerinin öğrencileri etkileyen en önemli etkenlerde birisi olduğu ve özellikle mesleğe, öğrenciye ve okul çalışmalarına yönelik tutumların, öğrencilerin öğrenmesine ve kişiliğine geniş ölçüde etki ettiği vurgulanmaktadır. Mesleğiyle ilgili olumlu tutum geliştiren öğretmenler, mesleklerini severek yaparlar. Dolayısıyla öğretmenliğin görev, sorumluluk ve rollerini daha iyi bir şekilde üstlenirler. Yetiştirdikleri öğrencilerine her zaman en iyi model olması gerektiğinin bilinci içindedirler. Öğrencilerine olumlu kişilik özellikleri kazandırmanın yanında akademik başarılarını da yükseltirler (Küçükahmet, 2003).

Öğretmen adayları, öğretmenlik mesleğini kişisel, sosyal ya da ekonomik sebeplerden dolayı seçerler. Öğretmen eğitimi bu düşünceleri olumlu ya da olumsuz yönde etkilemektedir. Öğretmenlik mesleğini seçen adayların meslek hakkında ne düşündükleri, mesleğe yönelik hissettikleri araştırılması gereken bir konudur. Öğretmenlik mesleğini seçen adayların öğretmenlik mesleğine karşı olan görüşlerinin ve ne hissettiklerinin bilinmesi, öğretim etkinliklerinin düzenlenmesindeki önemli faktörlerden biri olarak görülmektedir (Özbek vd. 2007). Öğretmenlik mesleğinin ve öğretmen niteliğinin daha iyi hale getirilmesi için öğretmen adaylarının mesleği seçme nedenleri ve mesleğe yönelik ne hissettiklerinin bilinmesi önemli bir konudur.

I. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, okul deneyimine ilk kez giden sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik görüşlerini ve okulun ilk günlerinde hissettikleri duyguları tespit etmektir.

II. Yöntem

Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırmalarda algılar ve olaylar doğal ortamında gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konulur (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Araştırmaya, Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören ve 2012-2013 öğretim yılında Erzurum il merkezindeki farklı beş ilkokula okul deneyimine ilk kez giden 36 öğretmen adayı katılmıştır. Araştırmada veri toplamak amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanan “veri toplama formu” kullanılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarına gittikleri uygulama okullarındaki gözlem ve deneyimlerine dayalı olarak öğretmenlik mesleği ve okulun ilk günlerinde hissettikleri duygu ve düşüncelerini görüşme formuna yazmaları istenmiştir. Görüşme formları teker teker incelenmiş ve nitel araştırmada kullanılan “içerik analizi” tekniğine göre analiz edilerek, belli kavramlar ve ana temalar çerçevesinde bulgular kısmında sunulmuştur.

III. Bulgular ve Yorum

Bu bölümde okul deneyimi için ilkokullara ilk kez giden sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleği hakkındaki görüşleri ve okulun ilk gününde hissettikleri duygular ile ilgili bulgulara yer verilmiştir. Öğretmen adaylarının araştırma sorularına verdikleri cevaplar iki ana tema üzerinde yoğunlaşmıştır. Bu temalar öğretmen adaylarının;

- Öğretmenlik Mesleği ile İlgili Genel Görüşleri
- Okul Deneyiminde İlk Hissettikleri Duygulardır

A) Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleği İle İlgili Genel Görüşleri

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının okul deneyimlerinden sonra öğretmenlik mesleği ile ilgili genel görüşleri aşağıda verilen dört başlık altında toplanmıştır.

Öğretmen adaylarına göre öğretmenlik mesleği;

- Çocuk sevgisi gerektirir.
- Meslek sevgisi gerektirir.
- Sabırlı olmayı gerektirir.
- Emek ister.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının önemli bir kısmı öğretmenlik mesleğinin icrasında çocuk sevgisinin gerekliliği yönünde görüş belirtmişlerdir. Çocuk sevgisi, öğretmenlerin taşıması gereken en temel niteliklerden birisidir. Çam'a (1981) göre iyi bir öğretmenin birçok niteliğinin olması gerekir ve iyi bir öğretmende bulunması gereken özelliklerden birisi de çocuk ve insan sevgisidir. Öğretmenlik mesleğinin gereklerinden olan çocuk sevgisi mesleği seçmede ve mesleği sevmeye önemli bir etkiye sahiptir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarından birisi de çocuk sevgisine ilişkin görüşlerini şöyle ifade etmiştir:

“Günlük hayatımda çocukları çok seven biri olduğum için öğretmenlik mesleğini yapmakta zorluk çekeceğimi düşünmüyordum. Okul deneyiminin ilk gününde çocuklarla sohbet etmek, onlara bir şeyler anlatmak çok hoş bir duyguydu. Şimdi öğretmenlikte sevginin ne kadar önemli olduğunu daha iyi anlıyorum.”

Öğretmenler öğrenciler için model rolündedir. Öğretmenlerin bazı niteliklerinin öğrenci başarısı ile ilişkisini gösteren araştırma bulguları mevcuttur. Örneğin, öğrencilere karşı samimi, içten ve heyecanlı davranan bir öğretmenin, öğrencilerin akademik başarılarına ve özgüvenlerine çok önemli katkılarının olduğu ifade edilmektedir (Sünbül, 1999). Bir mesleği yapmak için o mesleği sevmek ve mesleğin gerektirdiklerini layıkıyla yerine getirmek gerekir, özellikle öğretmenlik mesleğini yapmak için çocukları sevmek ve onlara değer vermek çok önemlidir. Çocukları sevmeden yapılacak olan bir öğretmen-

lik ne öğretmene ne de öğrencilere fayda sağlamayacak, aksine hem öğrenciler hem de öğretmenler için zararlı olmaktan öteye gidemeyecektir.

Araştırmada öne çıkan sonuçlardan birisi de meslek sevgisidir. Meslek bireyin hayatında önemli bir yere sahiptir. Özellikle öğretmenlik mesleği hem birey hem de bireyin içinde yaşadığı toplum için çok önemlidir. Öğretmenlik mesleği çok saygın ve önemli bir meslektir (Erden, 2001). Araştırmaya katılan öğretmen adaylarından önemli bir kısmı öğretmenlik mesleğinde başarılı olmanın meslek sevgisi ile ilişkili olduğunu belirtmişlerdir. Bu durumu bir öğretmen adayı şu şekilde ifade etmektedir:

“Öğretmenlik, ilkokul yıllarımdan bu yana sevdiğim ve yapmayı istediğim bir meslekti, fakat okul deneyiminin ilk günü çok zor geçti. Ama artık kendimden daha eminim ve bu mesleği yapabileceğime daha çok inanıyorum. Ben artık bir öğretmenim diyebilirim. Bu kutsal mesleği seçtiğim için de çok memnunum.”

Öğretmen adaylarının da vurguladığı gibi öğretmenlik mesleği, meslek sevgisi ve özveri gerektiren, öğrencilere yararlı olma, kendini ve öğrencilerini mutlu hissettirme amacıyla yapılan bir meslek olmalıdır. Her meslekte olduğu gibi öğretmenlik mesleği de bireyi mutlu edebilen, sevilen bir meslek olması halinde başarıya ulaşacaktır.

Araştırma bulgularına göre öğretmen adayları öğretmenlik mesleğinin sabır gerektiren bir meslek olduğunu ifade etmektedirler. Bir mesleğe yönelik olarak geliştirilen tutum, bireyin o meslekteki başarısının en önemli belirleyicisidir. Eğer birey mesleğe yönelik iyi bir tutum içinde ise mesleği yapmaktan zevk alacak daha sabırlı ve verimli olacaktır. Bu nedenle sabır ve özveri gerektiren öğretmenlik mesleğini yapacak kişilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları olumlu olmalıdır (Gürbüz ve Kışoğlu, 2007). Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının önemli bir kısmı öğretmenlik mesleğinin sabır gerektiren bir meslek olduğu konusunda hemfikirdirler.

Öğretmenlikte sabır, mesleğin temel bileşenlerindedir. Sabır, özveri ve sürekli çalışmayı gerektiren öğretmenlik mesleğini başarılı bir şekilde yerine getirmek için bu mesleği severek ve isteyerek yapmak gerekmektedir (Kırbıyık, 1995; Çapa ve Çil, 2000). Öğretmen adaylarının da belirttiği gibi, öğretmenlik mesleğinin birçok meslekten daha fazla sabır gerektiren bir meslek olduğunu söyleyebiliriz.

Öğretmen adaylarına göre öğretmenlik mesleğinin dikkate değer bir diğer niteliği ise emek isteyen bir meslek olmasıdır. Yapılan araştırmalarda (Derman, Özkan, Altuk ve Mülazımoğlu, 2008) öğretmenlik mesleğinin, kutsal, saygıdeğer, önemli ve emek isteyen bir meslek olduğu vurgulanmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarından birisi bu durumu şu şekilde ifade etmektedir:

“Öğrencilerin derse katılımını ve sınıf yönetimini sağlamanın zor olduğunu düşünüyorum. Okul deneyimimde bu durumları sağlama konusun-

da zorluklar yaşadım. Ve ben o gün anladım ki öğretmenlik zor ve emek isteyen bir meslektir.”

Öğretmenlik mesleği toplumun bazı kesimleri tarafından rahat ve az stresli olarak görülmesine karşın yapılan bazı çalışmalarda, öğretmenliğin zor ve emek isteyen bir meslek olduğu ortaya çıkmaktadır (Çermik, Doğan ve Şahin, 2010). Bir toplumun yapılandırılması ve geleceğinin öğretmenlerin ellerinde olmasının vermiş olduğu sorumluluk öğretmenlerin omuzlarına ağır bir yük yüklemektedir. Bunun yanında bireylerin yetiştirilip, topluma faydalı hale gelebilmesi de öğretmenlerin en önemli sorumluluklarındandır. Bu sorumluluktan dolayı öğretmenler mesleği yaparken daha hassas ve özverili davranmak zorunda kalmaktadırlar. Bu sebeplerden dolayı öğretmenlik mesleğinin daha fazla emek isteyen bir meslek olduğunu söyleyebiliriz.

B) Öğretmen Adaylarının Okul Deneyiminin İlk Gününde Hissettikleri Duygular

Yeni bir ortama girmek, kişide yeni duyguların oluşmasına ya da var olan bazı duyguların daha kuvvetli şekilde hissedilmesine neden olabilir. Bu duygular heyecan, korku, stres, özgüven, memnuniyet vb. duygulardır. Öğretmen adayları okul deneyimlerinin ilk günlerinde benzer farklı duygu ve düşüncelere kapılmışlardır. Araştırmadan elde edilen verilerin analizi sonucunda öğretmen adaylarının okul deneyimlerinin ilk gününde hissettikleri duygular aşağıda sıralanmıştır.

- Heyecan
- Özgüven
- Hayal Kırıklığı
- Tedirginlik

Kişi farklı bir ortama girdiğinde genellikle en yoğun şekilde görülen his heyecandır. Heyecan, kişinin yeni girdiği ortama alışık olmamasından ileri gelen bir histir. Yapılan çalışmalar (Dündar, 2003) öğretmen adaylarının heyecan faktörünü yenedediklerini göstermektedir. Araştırmaya katılan öğretmen adayları ilk gün okullarda çok fazla heyecan hissettiklerini belirtmişlerdir. Örneğin bir öğretmen adayı bu durumu şöyle ifade etmiştir;

“Okula ilk gittiğimde tarif edilemez derecede şaşkın ve heyecanlıydım. Okul kapısından içeriye girdiğim anda başka bir dünyaya adım atmış gibiydim. O an yaşadığım heyecanı belki hayatım boyunca bir daha o derece hissetmeyeceğim.”

Yeni kişilerle bir araya gelmek ve yeni bir ortama girmek kişide heyecana neden olabilir. Öğretmen adaylarında heyecanın çeşitli nedenleri olabilir. Bu nedenlerden birisi öğretmen adaylarının yapacakları mesleklerini uygulama imkanı bulmaları ve mesleğe

adım atmış olmaları olabilir. Kuran'a (2009) göre, öğretmen adaylarının, kuramsal olarak öğrendikleri bilgileri uygulamaya koyarken heyecan içinde olmaları çok doğaldır.

Öğretmen adaylarının okul deneyimlerinde hissettikleri duygulardan birisi de özgüvendir. Özgüven bir işi başarmak için gerekli olan histir. Şişman ve Turan (2009) özgüveni, bireyin düşünce ve davranışlarını kendi iradesi ile ortaya koyması ve yaşama dair bağımsız kararlar alabilmesi olarak tanımlamışlardır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının önemli bir kısmı okullarda özgüvenlerinin arttığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Örneğin bazı katılımcılar özgüvenle ilgili duygularını şöyle ifade etmişlerdir;

“Öğretmenlik uygulaması ilk zamanlarda zor gelmiş olsa da ilerleyen zamanlarda kendimden daha emindim. Ben artık bir öğretmenim diyebilirim.”

“Okul deneyiminin ilk günü çok farklı ve çok güzel bir duygu içindeydim. İlk kez öğretmen olduğumu tam anlamıyla hissettim.”

Özgüven bireylerin kendilerini gerçekleştirebilmeleri için gerekli olan bir histir. Bu hissin oluşmasında birçok neden etkili olabilir. Erdemir, Bakırcı ve Eydurana (2009) öğretmen adaylarının öz güvenlerinin düşük ya da yüksek olmasının nedenini üniversitede aldıkları eğitime bağlamaktadırlar. Araştırmamıza katılan bazı öğretmen adayları da bu yönde görüş bildirmişlerdir.

Diğer yandan öğretmen adaylarının bazılarının okul deneyimlerinin ilk günlerinde hayal kırıklığı hissine kapıldıkları tespit edilmiştir. Öğretmen adayları hayal kırıklığı yaşamalarının nedenlerini daha çok okulun ilk gününde beklentilerinin karşılanamamasıyla ilişkilendirmişlerdir. Örneğin bazı katılımcılar bu durumu şu şekilde ifade etmişlerdir;

“Okul deneyiminin ilk günü çok yorucu ve sıkıcıydı. Oysa ben okul deneyiminin eğlenceli geçeceğini düşünüyordum ama hayal kırıklığına uğradım.”

“Okul deneyiminin ilk günü çok heyecanlıydım ve her şeyin sorunsuz olacağını düşünüyordum. Öğrencilerin bana öğretmenim demelerini ve beni çok sevmelerini bekliyordum ama okula ilk gittiğim gün hayal kırıklığına uğradım.”

Olayların beklendikleri gibi gitmemesi ve çeşitli nedenlerle beklentilerinin karşılanmaması bireylerde hal kırıklığına neden olabilir. Katılımcıların bir kısmı, yukarıda da belirtildiği gibi okul deneyiminin beklentilerini karşılamadığını, olayların hayallerindeki gibi gelişmediğini belirtmişlerdir. Beklentilerin düzeyi ve ne beklendiğine bağlı olarak hayal kırıklığı ya da memnuniyet görülmesi değişkenlik gösterebilir.

Öğretmen adaylarının bazıları da okul deneyiminde tedirginlik hissettiklerini ifade etmişlerdir. Tedirginlik hissi bireyin karşılaştığı bir duruma karşı başarısız olabileceği dü-

şüncesinden ileri gelebilir. Öğretmen adayları okullarındaki ilk günlerinde genellikle gözlemlerde bulunurlar ve bu gözlemlerin sonucunda bazı düşünceler ve fikirler edinirler (Yeşil ve Çalışkan, 2006). Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının bir kısmı okullarda yapmış oldukları gözlem ve deneyimleri sonucunda tedirginlik hissine kapılmışlardır. Örneğin bir öğretmen adayı tedirginlik hissi ile ilgili düşüncesini şöyle ifade etmektedir;

“İlkokullarda öğretmenlerin bir okuldan diğerine veya iller arası tayin istemelerinin zorluklarını öğrendim. Ayrıca sınıflarda çocukların dikkat sürelerinin çok az olduğunu, öğrenme-öğretme süreçlerinde zorlanacağımı hissettim. Bu durum bende mesleğe karşı tedirginlik hissini oluşmasına neden oldu.”

Yukarıda ifade edilen görüşten de anlaşılacağı üzere öğretmen adaylarının tedirginlik yaşamalarının sebepleri çeşitli nedenlere dayanmaktadır. Kimi uygulama noktasında kendisini yetersiz hissederken, bazıları da kişisel ve sosyal bazı nedenlerden dolayı mesleğe endişe ile bakmaktadır. Bu gibi duyguların oluşması çoğu zaman kişinin olay ve olguları algılamalarıyla ilişkilidir.

Sonuç ve Öneriler

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik görüşleri ve okul deneyiminin ilk günlerinde hissettikleri duygular kısaca şu şekilde ifade edilebilir; Öğretmen adayları öğretmenlik mesleğini; çocuk sevgisi, meslek sevgisi, sabır ve emek gerektiren bir meslek olarak algılamaktadırlar. Yine öğretmen adayları okul deneyiminin ilk günlerinde heyecan, özgüven, hayal kırıklığı ve tedirginlik gibi hislere kapılmışlardır.

Yukarıda özetle ifade edilen bu sonuçlar doğrultusunda okul deneyiminin öğretmen adayları için daha yararlı olabilmesi ve öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik daha olumlu duygu ve düşünceler geliştirebilmesi için aşağıdaki öneriler getirilebilir:

1. Öğretmen adaylarının eğitimleri esnasında, çocuk ve meslek sevgisini geliştirmeye yönelik çalışmalar üzerinde durulmalıdır.
2. Öğretmen adaylarının ilk deneyimlerini gerçekleştirecekleri okullarda kendilerine rehberlik edecek öğretmenlerin daha başarılı, tecrübeli ve öğretmenliğe olumlu bakan profile sahip öğretmenlerden seçilmesi mesleğin sevdirmesi açısından önemli olacaktır.
3. Öğretmen adaylarının deneyimlerinin ilk gününde oryantasyon çalışması ile okul bünyesinde görev yapan öğretmenler, okul yönetimi, okulun diğer personeli ve okulun fiziki imkanları tanıtılmalıdır. Bu türden çalışmalar öğretmen adaylarının okul deneyimlerinin ilk günlerinde yaşayabilecekleri heyecan, tedirginlik ve hayal

kırıklılığı gibi olumsuz düşünceleri ortadan kaldırmasının yanında öğretmen adaylarının özgüvenlerinin artmasına da neden olabilir.

4. Okul deneyimi uygulaması, yönetmelikler ve öğretmen adaylarının beklentileri doğrultusunda yeniden gözden geçirilmeli ve gerekli düzenlemeler ile öğretmen niteliklerini daha fazla geliştirici uygulamalara yer verilmelidir.

Kaynakça

- Akyüz, Y. (1993). *Türk Eğitim Tarihi*. İstanbul: Kültür Koleji Yayınları 2.
- Aşkar, P., Erden, M. (1987). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği. *Çağdaş Eğitim*, 121 (12).
- Bektaş, M., Ayvaz, A. (2012). “Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulaması Dersinden Beklentileri”. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8 (3).
- Çam, Ö. (1981). *Öğretmen Yetiştirme*. X. Milli Eğitim Şurası, Ankara, 23-26 Haziran.
- Çapa, Y., Çil, N. (2000). “Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi”. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 69-73.
- Çapri, B., Çelikkaleli, Ö. (2008). “Öğretmen Adaylarının Öğretmenliğe İlişkin Tutum ve Mesleki Yeterlik İnançlarının Cinsiyet, Program ve Fakültelerine Göre İncelenmesi”. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi*, 9 (15), 33-53.
- Çeliköz, N., Çetin, F. (2004). “Anadolu Öğretmen Lisesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarını Etkileyen Etmenler”. *Milli Eğitim Dergisi*, 162 (1), 139-157.
- Çermik, H., Doğan, B. Ve Şahin, A. (2010). “Sınıf Öğretmenliği Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğini Tercih Sebepleri”. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28 (2).
- Derman, A., Özkan, E., Altuk, Y. G. Ve Mülazımoğlu, İ. E. (2008). “Kimya Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi”. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi*, 9 (2).
- Dündar, M. (2003). “Müzik Öğretmeni Yetiştirmede Alanda Eğitim”. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23 (1).
- Erdem, A. R., Şimşek, S. (2000, Mayıs). “PAÜ Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenliği Seçmelerinde Etkili Olan Faktörler”. *II. Ulusal Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu*, Sözlü Bildiri, Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Erdemir, N., Bakırcı, H. ve Eyduran, E. (2009). Öğretmen Adaylarının Eğitimde Teknolojiyi Kullanabilme Özgüvenlerinin Tespiti. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 6 (3).
- Erden, M. (2001). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Ankara: Epsilon Yayıncılık.

- Gürbüz, H., Kışoğlu, M. (2007). "Tezsiz Yüksek Lisans Programına Devam Eden Fen-Edebiyat Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları". *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (2).
- Kılıç, D. (2004). "Öğretmenlik Uygulaması Dersinin Öğretmen Adayları Üzerine Etkisinin Değerlendirilmesi". *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10.
- Kırbyık, H. (1995). "Fen ve Matematik Öğretmenlerinin Eğitimi". *Uluslararası Dünyaya Öğretmen Eğitimi Konferansı Bildirileri*, Ankara, 27 Ağustos- 2 Eylül, 176-186.
- Kuran, K. (2009). "Mikro Öğretimin Öğretmenlik Meslek Bilgi Ve Becerilerinin Kazanılmasına Etkisi". *Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6 (11).
- Küçükahmet, L. (2003). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. İstanbul: Alkım Yayınevi.
- Öncül, R. (2000). *Eğitim ve Eğitim Bilimleri Sözlüğü*. İstanbul: MEB Yayınları.
- Özbek, R. (2007). "Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğini Tercih Etmelerinde Kişisel, Ekonomik ve Sosyal Faktörlerin Etkililik Derecesine İlişkin Algıları". *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17 (1).
- Özbek, R., Kahyaoğlu, M. ve Özgen, N. (2007). "Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi". *Sosyal Bilimler Dergisi*, 9 (2).
- Semerci, Ç. (1999). "Öğrencilerin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutum Ölçeği". *Eğitim Ve Bilim*, 23.
- Sünbül, A. M. (1999). "Öğretmen Niteliği ve Öğretimdeki Rollerini". *Eğitim Yönelimi*, 3 (1).
- Şişman, M., Turan, S. (2009). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Öğreti Yayıncılık.
- Yeşil, R., Çalışkan, N. (2006). "Okul Deneyimi- I Dersinden Öğrencilerin Beklentileri Ve Bu Beklentilerin Karşılama Düzeyi". *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4 (1).
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.